

جریدہ علیہ

مشفقت جلید اسلامیک جریده رسمیه سیدر

ربیع الآخر ۱۳۳۸

عدد ۵۲

آیدہ بر نشر اول نور

شعبی سنہ

دارالحکمة الاسلاميه اعضاسندن فريد بک افنديک

اياصوفيه ده کی موعظه لری

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم . بسم الله الرحمن الرحيم ادع الى سبيل ربك بالحكمة والموعظة الحسنة وجادلهم بالتي هي احسن ان ربك هو اعلم بمن ضل عن سبيله وهو اعلم بالمهتدين . صدق الله العظيم وبلغ رسوله الكريم .

الله ذو الجلال حضرت لری حبيب اکرمه بويوريورکه : حبيب سن کفار ومشرکين حکمت وموعظه حسنه ايله ربک يولنه ، يعنى اسلامه دعوت ايت . واونزله طرق جدالك احسينه مجادله ايت . سن آنجق تبليغه ، دعوته مأمورسک . هدايت وضلال ايله بونلزه متعلق جزا سکا عأد دکدر . سنک ربک کرک طريق هدايته سالک ، کرک راه ضلالده هالك اولانلری بيلير .

ديمک اولويورکه عقول متفاوتدن طولاني ناسی طريق حقه دعوت ايچون طرق مختلفه وارد ؛ برنجيسي : حقى ايضاح شهبه ني ازاله ايدجک قول محکمه ايله دعوت در ، که بو طريق خواص ايچوندر . ايکنجيسي : خطابات مقنعه وعبر نافع ايله دعوت در که بوده عوام ايچوندر . اوچنجيسي طريق مجادله نک اک کوزلی ، اک موافقيه دعوت در که بوده معاندين ايچوندر .

دنيا ذاتاً جدال دن عبارتدر . حضرت مولانا ديسورکه ، بوجهانک هيئت مجموعهي جدال دائمی ايچنده در . اجزای جهان کندي عالمترنده جدال ايچنده يورويوب کيدرلر . ايمان ايله کفرک جدالی ده بويده در . الله بويله يارشمش . عالم عالم اضداددر . کفر ، ايمان ، حسن ، قبح ، خير ، شر وار . بونلر بربرينک آيينه سيدر . « الاشياء تنكشف باضدادها »

کچن هفته درسزک کوکه هأد اولديغنی سويلش ايدک . في الحقيقه اوليده در . اصل ثابت اولدقچه فرع ثابت اولماز . بعض کيمسه لک يو دينه قارشى بر خصومت مخصوصه ابراز ايتدکلى کورويليور ، ديمش ؛ بونک نتيجه سي فنا اوله جغنی ده سويلش ايدک . بو خصوصه بر ايکی سوز دها سويلک ايسترز . جناب حق موفق بويورير ايسه بو مجلسلری تمادی ايتديروب بحثی بواساسه عأد مسائل متفرقه يه انتقال ايتديره جکزر . محاربه ميداننده جهاد اوغورنده بر محارب قيليجنى صاللايور ؛ اونک وظيفه سي اودر . اوندن طولاني مؤاخذه اولماز بزم ايشمزرده جهاد ديمکدر بزده نيمزله مأجور اوله جغز .

جَناب حق نه بویوریور ؟ حیدم سن ایسته دیککی مظهر هدایت ایده منرسک . سن یالکیز تبلیغه مأمورسک . بزم کبی اللهک الحقیق برقولی ، امت محمدک الک عاجز بر فردی نه یاپه بیلیر ؟ بزم یاپه جغمز حق و حقیقی سویلکدن عبارتدر . انسان یاپه بیلدیکی قدر یاپار اوست طرفی اللهه عائددر .

اما سنک ناکه لازم ؟

نه دیمک ؟ هرکس الندن کلدیکی قدر دینی مدافعه ایله مکلفدر . بو دینده انحصار یوقدر . بز هیمز قدرتمزه کورده مدافعه دینه مجبورز .

« حاجت بکلاه برکی داشت نیست »

« دوریش صفت باش وکلاه تتری دار »

سن قیافتمه باقه ، فس کهرم ، تاتار قالباغی کهرم . فقط حق و حقیقی سویلکه چالیشیم . ظواهر انسانی آلداتیر . سن دوریش مشرب اولده ایستر فس ایستر تاتار قالباغی کی . بونی ده سویلک زانددریا ، نه ایسه ...

بعض کیمسه لر مقدساته تجاوز ایدیورلر الحاده قوت ویردجک آثار اوقویورلر . بونلر غایت اوسته لقلی یازلمش اثرلردر . اوقویانلر کندیلرینی قوللانا مالزلسه ، متبصرانه حرکت ایتمزلسه هاویه خسرانه یووارلانو ب کیدرلر . بونلر (لا الهیه) یعنی منکر و ملحدملر . حسن نیت اولمازسه هیچ برشی قارشیلرینه کچه مز . برکزه انسان بو جریانه کندینی قاپدیردیمی ، الله سلامت ویره کیده بیلدیکی قدر کیدر .

کفر و ایمان خصوصنده انسانلر بر قاج قسمه آریله بیلیر . بونلرک بر قسمی کفری التزام ایدر ؟ بنای اعتقادی هدم ایده جک ، تزلزله اوغمراده جق بر شی کوردیمی ، مال بولمش مغربی کی ، اونی دماغنک تره سنه قویه جغنی بیله مز . ایشته بونلرک ناصیه خسرانه شقاوت تنغاسی وورلمشدر .

دیگر صنف ، عقیده سنی تشویش ایدن فکرلرک ثورادنن ممنون اولماز . بلکه محزون اولور . فقط اوقودینی ، کوردیکی ، ایشتدیکی شیلرک نفسی اوزرنده اجرای تأثیر ایتسه مانع اولماز . چونکه بوتأثیر غیر ارادی در . بونکله برابر اوفکرلر اونک روحنه یابانچی کلیر . روحنده بولنان برقوة دافعه ، یعنی قوه دافعه سعادت اوفکرلری قبول ایتز ، دفع

ایتمک ایستر . چونکه اونلر کندیلرینی مضطرب ، صفوت قلبیه سنی اخلال ایدر . بویه اولان برآدمده بر سعادت مایه سی وار دیمکدر . حسن نیتی الدن براقیوب نفسی ایله محاذله ایدر سه وعقدۀ خاطرینی ازاله ایده جک بریار جانه مقارن اولور سه او مرض مزعجن قور تیلوب کسب عافیت و سعادت ایدر .

برده لاقیدلر کروهی واردر که نه ایمانه اهمیت ویررلر ، نده کفره : بویه اولان آدم حیاتی اذواق نفسانیه سنک استیفاسنه حصر ایدر . اک بر بادی بودر اونک انسانیتله « انسانیته خاص اولان علویات ایله اصلا مناسبتی یوقدر . قارغه کی مزبئه شهواته طولاشوب نه بولور سه اونکله عدالتور . بونلرک حیاته شعوری دیمک بیله موافق دکلدر . شیطان بونلرک بورنه نفس وهوا حلقه سنی طاقشدر . اونلری دایما اوکی یرلره کوتورر . بونلرک نه عقله ، نه حکمته ، نه علمه ، نه فقه ، خلاصه تطمین هوایه خدمت ایدن شیردن بشقه هیچ بر شینه رغبتلری یوقدر .

بعض کیمسه لرده حسب الاستعداد عقیده یی افساد ایده بیله جک نه قدر شی کور سه لر « اوقوسه لر ، یا خود ایشته لر اصلا متأثر اولمازلر . اونلرک بنای ایمانده جزئی بر تبدل و ترزل کورولمز . ایشته بونلر سعید از لیدر

(بعده مشوئی شریفدن بعض مثال وتشبیهلر ایراد ایده رک انکار الوهیه متجسس اولانلره نقل کلام ایله دیدیلرک :)

کونشه سیاه جامه باقیورسکده ، کندکده نورینه تحمل ایده جک قوت تخیل ایدیورسک . ایشته بونک کی شمس حقیقی ، الهی ده بویه کوریورسک . بویه بیلیورسک . اونکله سنک آره کده سیاه جام کی اولان بشریت وار . دها دوغروسی روحک قرار مشده اونک سطوت تجلیسندن متأثر اوله جق قابلیتدن محروم قالمش ... شو حالده ، قولای قولای الله الله دیدکجه کندیی پهلوان صانیورسک . او اسم عظمت وجلالی ده هر کون آغزیه آلوب فرسوده ایتدیکنک — حاشا — اسماء عادیه کی کوریورسک . اگر سنک عقلک ، دها طوغریسی بصیرتک آنک عظمت وجلالی محیط ومدرک اولسه ایدی ده قرآن کریمک باش طرفندن (الحمد لله) دیردیمز الله لفظنک نور جلالی ایچنده غائب اولوب کیدردک . برکت ویرسین ، کوزکده کی سیاه جامه . کونشله سنک آره که حلول ایدرک ، سنی یرنده .

دوردیریور . کندی محیط اسرار معانی ظن اتمه . سنک بوتون معلوماتک حروف
مجادن متشکل اولان کلماتک حدودندن ایلری کیده مژ . سن اوکله لری تصرفانکله کاغذک
اوزینه قویدقجه کندیکی اونلرک ضمنتده کی معنایده واقف ظن ایدرسک . یاخود
نفسکی اومعانی محیط ومدرك قیاس ایلرسک . اوت صمان چوبنه ینوب برازده بیریکن
یولک ایچنده کندی بویوک برقدودان ظن ایدن سینکله آره کده بویوک برفرق کورمیورم .
اوده طبق سنک کبی دوشونیوردی .

انسان اوللی . شعور حقیقی درجه سنه ایریشملی . سن شعوریک حقیقی برشعور ظن
ایتمه . فنون تجربه ساحه سنده کی شعورک ، اونک نتیجه سی اولان موفقیتک ساحه حقیقتده
جوجق اویونجای کبی قالیر . شعور حقیقی اودکلدر . اونک سکا کوستردیکی دائرة رؤیت
غایت کوچوک ، غایت محدوددر ، اوبر اداره قندیلدر . اونک اعانه سیله آنجق باصدیقک
یری کوره بیلیرسک . ده پترول لامبه سی ، مشعله وار ، بیلیم نوار ، اک صوکراده
الکتریق ضیاسی وار . کندی بومرتبه یی احرار ایدمه مشسک ، الکه اداره قندیلندن
باشقه برشی یوق . باری الکتریق ضیاسی الده ایدن برآدمه التجا ایتده براز دائرة
رؤیتی توسیع ایله ؟ براز کوکک کوزل آچلسون ، براز کورمدیکک شیلری کور ،
براز بیلمدیکک شیلری بیل ؟ براز انصاف دائره سنه رجوعه چالیش . تاکه شعور عادی
درکسندن شعور عالی درجه سنه ارتقا ایدمسک . تاکه اداره قندیله کورمدیکک ساحه یی
الکتریق ضیاسیله کورمسک .

— بن بونلری یاپه میورم .

باری کورنلری انکار اتمه . اونلره تعریض اتمه ، سکا خبر ویردکری شیلرک هپسنی
دکله سده مثلا هیچ اولمازسه برقمی ، اوده اولمازسه امکانی تصدیق ایت . ایشته بوقدر...
مکیفات قوللانیورسک . دماغنک حرکاته کرمی ویرمک ، بولندیغک عالمی دیکشدرمک ،
کاذب ، موقت برنشوبولمق ایچون . برکرده شوشراب عرفاندن ایچ . اولمزسک یا . بلکه
اوراده برنشوبولورسک . اوت هیچ شهسز بولورسک ، هم حقیقی نشووی بولورسک .
اوشراب عرفانک نشووسی کاذب ، کچیجی برنشوبولورسک .

علوم وفنون ایله اشتغال ایدوب اوتیه طرفه میل ایدنلر اهون قالیر . هیچ اولمازایسه

اخلاق عمومی بی افساد ، رذائلی اباحه خصوصند او قدر جری اولماز . چونکه دماغنده
براز مایه معرفت وار . حق بونلردن بعضیلری فضیلتده تعصب بیله کوسترلر . هر نه قدر
فضیلتک اصل صحیحنه متمسک دکل ایسه لرده . اعتیاد ، توارث ، غریزه کبی شیلر اودا برون
حقیقه لرینه مساعده ایتمز .

عالم مادیانده کی بولشه ویکلک جریانی معنویات و اخلاقیات عالمدهده کورولمه یه باشلادی .
ایشته دیکمزه کوره بولشه ویکار پترسوغده چارک سراینه کیروب قیمتدار اشیایی پارچه
پارچه ایتمشله . بو اخلاق و معنویات بولشه ویکری ده سرای انسانیتک کافه محتویات نفیسه سی
آلت اوست ایدیورلر . قازمه لرله ، کورکارله بوتون محاسنی ییقمنق ناصیل اولور ؟ عصر لردن
بری سکا انتقال ایدن بوتون مواریثی ناصیل اورته دن قالدیررسک ؟

ینه تکرار ایدم که بز معنویات و مقدساتی کلمات عادیه منزله سنه تنزیل ایتک ایسته یوروز .
بوده ادراک مرک محدودیتدندر . برانسان الله دیدیمی ، لفظه جلاله نک مفهومی آکلا یه بیلسه
نه ممکن اونی انکار ؟ سن بومفهوم علوی بی مفهومات سائر دیه قیاس ایدیورسک . اگر
بومدلولاک حقیقتی بیلسه ک بوییلکی بوتون دیگر بیلکیلریکی محواید .
بیلسه ک دیورم . بو ، خطاب سزه دکلدرد . بونک مخاطبلری بورایه کملرلر . او پهلوانلر
طیشاریده در . بزاونلرله کوله شیوروز .

لفظه اللهم مدلول علویسنی بیلسه ک ایش بشقه درلو اولور . یالکز عشقک (ع، ش، ق)
خی بیلن عشقدن بی خبردر . سن یالکز بو اوج حرفی بیلیرسک . ایسته او قدر . ایسته
جناب حقه اولان معرفتک ده بوقیلدندر . اونورک تجلیسنه انسان تحمل ایدم . او بر
کونشدر که بر آن ایچنده انسانی یاقار . بوکت ویرسون آرده کی سیاه جامه ، بشریت
کشفه که ، قارارمش روحکه .

بونلر آرده که حیولت ایتمشده تحمل ایدیورسک . اگر اوجسم کشف آرده یردن
حقیقه ، روحک تجلیه ایدمش اولسه بشقه درلو اولور . طور سینا دهنه اولدی ؟ حضرت موسی ،
تجلیات الهیه دایانه بیلدیمی ؟ بز کشفتمزدن طولای جناب حقدن بویله کستاخاه بحث
ایدیوروز . الله قبللرمزی مهرله مش . ذات الوهیتی حقدنه کی معرفتمز ستعیر جائز ایسه —
میخانیکی در ، شعوری دکلدرد . اگر اویله اولماسه بومفهوم علوی بز سطوات قدسیه قاهره سیله
زبون ایدر ، سنه لرجه دوشوندورور ایدی .

طبیعی هر کس بودرجه یه واصل اوله ماز . بونک ده اهلی واردر . آنجق بوله دو شونمه ینلر ، بودرجه یه واصل اولمایانلر هیچ اولمزسه ادینی محافظه ایدر . کندی سیاه روحنی براز تجلیه ایتمه چالیشیر . . .

بوانسان حقیقه بویوک برعالمدر . بونده بر موسیقی آلتی کی برچوق نعمات بالقوه موجوددر . ایش اولنمه لری چالمقده ، او اوتاری اهترازه کتیر مکده . بونغمه لرک انسانده هر درلوسی واردر . رحمانیسی ، حقانیسی ، شیطانیسی ، نفسانیسی هیس اونده موجوددر . یالکیز خارچدن اوتارینی اهترازه کتیره جک برال لازمدر . سن ظن ایتمه که قلبکده الهی بیلمک استعدادی یوقدر . فقط برطاقم ظلمانی حالات اونور مینک اشراقه مانع اولیور . سن روحکده کی نعمات لاهوتیه یی دویسه ک بردها قولاعگی اورادن آله مازسک . آنجق بزسفلیات ایله اشتغال ایتدیکمز ، دغدغه ماسوا ایچنده یوورالاندیغمز ایچون اولنمائی ایشیده میورز .

روح بونغمه لرک استماعیله عالم بالایه یوکسه لیر . عجا بو اوتار ناصیل اهترازه کتیر ؟ بونی اهترازه کتیره جک بر مضراب لازم ایش اونی بوله ده .

توضیح فکر ایچون باشقه بر مثال سویله یلم . بز ادبیاتدن ، شعردن بونی بکله میورمی یز ؟ شعر ندر ؟ روحک لسان انفعالی . شاعر ندر ؟ شاعر عالم ایچنده بر عالم دیگر ابداع ایده جک ، سنی بولوندیغک عالمک فوقه چیقاره جق ، مبدع ، حساس برقلب . سن اونک مبدعاتیله یوکسلورسک . اونک روحکده حصوله کتیردیکی هیجان بدیی ایله متهیج اولیورمک . اگر حساس بر روحه ، رقیق بر ذوقه مالک ایسه ک نفسکی بو احتیاجدن وارسته کوره مزسک . شاعرک جمله مبتدعاتدن اولان عوالمده سیر ایدرسک . بویلدیکمز ادبیاتدر . بونک کی برده ادبیات الهیه وار . اونک ده شاعر لری ، مبلغ لری وار . سن اونلره هیچ یاناشمه ؛ طبیعی روحک او عالمک حالتندن خبردار اوله ماز .

مملکت مزده ارباب قلم نامه عجیب برطاقم آدم لر کورولیور . اثر دییه اورته یه قوی دقلری شیلر روحلرده هیچ بر هیجان حصوله کتیر میور . شعر دیدیکک اعماق روحده کی الک رقیق اوتاری اهترازه کتیره جک ، روحده کی استعداد تحسینی تمیه ایده جک . ذوق ادب بودر ؛ ابداع آثار . او قونان شیلر ایسه هیچ بر شیئه یارامیور .

حقیقهٔ بونلر هیچ برشیه خدمت ایتور . فکرلر انحطاطده ، روحلر ظلمتده ، نور دائمی تسترده . بویله نه اولور ؟ ای شیلر او قوملی .

بریتخی متأثر ایدر . مثلاً فضولینک بریتخی اوقویجه غشی اولورم . بو، بنده بوتائیری یاپارسه بر حکیم ربانینک شعرنده کی وجد بنم روحده بر تجلی کوسترمسون ، اولور می ؟ او بر وادی . بوده بر باشقه وادی . اوته کی اذواق وجدانیه یی ، بوده جذبات رحمانیه یی حصوله کتیریور . ایشته بونلر هپ بر عالمک انعکاس لمعائیدر . اما سن دییه جکسک که : — بنم بویله هیجانلره ایشم یوق .

اولیه ایسه انسانلقدن تجرد ایت صخرهٔ صماکی یرکده اوتور . اکر روحکده استعداد هیجان وارسه بر ازده بووایدده یازیلش اثرلری اوقو .

ایشته انیانک ، اولیانک سوزلری ، نغمه لری ده ایشتملی . اونلرک ارتقا ایتدکلری مقامانک اذواقدن خبردار اولمی . باق جناب مولانا نه دیور :

« انیانک ذیشانک درونلرنده اولیه نغمه لر واردر که طالبلره حیات بی بها بخش ایدر . حس قولاغی بونغمه لری ایشتمز . زیرا اوقولاق لغویات ایله مشحون اولدیغندن ناپاک دینه جک حاله کلشدر . اکر بن بونغمه لردن برنده بحث ایدر جک اولورسه م جانلر لحدلرندن چیقار . بیلکیز که اولیا زمانک اسرافیلی کییدر . اولمشلر اونلرک سیاهی سنده حیات تازه بولورلر . هیکیزک جانلری تن قبرنده اولو کی یا تمقده در . اونغمه لری ایشیدنجه کفنه بورومش اولدینی حالد قبرندن چیقار . بعث بعدالموته مظهر اولور . »

دارالحکمه الاسلامیه ده متشکل اخلاق قومیسونی طرفندن مقام سانی* مشیختیناهی واسطه سیله داخلیه نظارت جلیله سی نزدنده وقوعبولان مراجعت اوزرینه صورتی آئیده مندرج تعیم بالعموم ولایات والویه مستقلیه ارسال قلمشدر .

سقوط اخلاقیه قارشى اتخاذ تدابیر ایتک اوزره دارالحکمه ده اجتماع ایتکده بولان اخلاق انجمنی عشرتک منعی یا خود هیچ اولمازسه تحدیدینی تأمین ایده بیله جک چاره لر تحریسی ایله ایشه باشلامش و برقاق جلسه سنی تخصیص ابتدیی بوموضوعک نتیجه مذاکره و مناقشه سنده عشرتک کی مبتلارلرنجه عادتاً حیاتی احتیاج صره سنه کیرمش اولان بر اعتیاد عنزمک اوکنه کچه بیلمک زمانه متوقف بولندینی کی خاقی یالکیز موعظه لر و خطابه لر